

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce **Ing. P. Ch.**, zastoupeného Mgr. Radkem Paštikou, advokátem se sídlem Karlovo nám. 28, 120 00 Praha 2, proti žalovanému **Finančnímu ředitelství pro hl. m. Prahu** se sídlem Štěpánská 28, 110 00 Praha 1, proti rozhodnutí ze dne 20. 9. 2004, č. j. FR – 4504/15/04, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 11. 2005, č. j. 8 Ca 269/2004 - 32,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 11. 2005, č. j. 8 Ca 269/2004 - 32, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 20. 9. 2004 zamítl žalovaný žalobcovo odvolání proti rozhodnutí Finančního úřadu pro Prahu 5 ze dne 29. 12. 2003, kterým správce daně zastavil řízení ve věci žalobcovy žádosti o odklad výkonu rozhodnutí podle § 73 odst. 9 zákona ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků (dále jen „daňový řád“): výkon rozhodnutí totiž dosud nebyl nařízen.

Žalobu směřující proti rozhodnutí žalovaného odmítl Městský soud v Praze usnesením ze dne 22. 11. 2005. Žalobce reagoval svou žádostí o odklad výkonu rozhodnutí na výzvu k úhradě daňového nedoplatku ze dne 11. 3. 2003; výkon rozhodnutí však pojmově může být odložen jen tehdy, jestliže již byl nařízen. V žalobcově věci dosud byla vydána pouze zmíněná výzva, nikoli exekuční příkaz; žádost tedy byla podána předčasně a řízení o ní muselo být zastaveno podle § 27 odst. 1 písm. h) daňového řádu, neboť se jednalo o nepřípustné podání. Rozhodnutím o zastavení řízení se nerozhodovalo o žádných žalobcových právech; není tedy splněna podmínka podle § 65 odst. 1 s. ř. s., a rozhodnutí tak nepodléhá soudnímu přezkumu.

Žalobce brojil proti usnesení kasační stížností. Jak úvodem poznamenal, soud ve věci nesprávně nenařídil jednání, při němž měly být zkoumány rozhodné důkazy. K věci samé uvedl, že napadené rozhodnutí nebylo vydáno v souladu se zákonem, protože žalovaný se jím domáhá plnění, na které nemá nárok. Z tohoto důvodu nelze ve věci vydávat jakákoli rozhodnutí či výzvy. Není možné, aby správce daně na základě vykonstruovaného nároku adresoval daňovému subjektu výzvu a poté nařídil exekuci. Platební výměr, na nějž žalovaný ve výzvě odkázal – pokud byl vydán v řádném řízení a pokud vůbec existuje – nebyl žalobci nikdy doručen; žalobce tak není v prodlení, nárok se nikdy nestal splatným, a není tedy vymahatelný. Je zřejmé, že se jedná o zásah do práv, neboť žalobci hrozí újma v důsledku potenciální exekuce. Žádné jiné rozhodnutí v této věci žalobce neobdržel, a tak ani nemůže vznášet námitky proti jinému rozhodnutí než proti tomu nyní napadenému. Proto neměl soud žalobu odmítat, nýbrž ji měl projednat, k čemuž by měl být veden v dalším řízení poté, co bude jeho rozhodnutí zrušeno. V doplnění kasační stížnosti žalobce označil jako její důvody všechny důvody podle § 103 s. ř. s. [ve skutečnosti však s ohledem na obsah kasační stížnosti připadají v úvahu jen důvody podle § 103 odst. 1 písm. d) – vada řízení před soudem spočívající v nenařízení jednání – a e) – nezákonnost rozhodnutí, jímž byla žaloba odmítnuta, kam spadají všechny ostatní žalobcovy námitky].

Kasační stížnost je důvodná, ačkoli ke zrušení napadeného usnesení Městského soudu v Praze vedly Nejvyšší správní soud důvody odlišné od těch, které namítal žalobce.

Nejvyšší správní soud v souladu s § 109 odst. 3 s. ř. s. nejprve posuzoval, zda řízení před soudem I. stupně nebylo zmatečné [§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.], zda nebylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, a zda jeho rozhodnutí není nepřezkoumatelné [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] či zda není přezkoumávané rozhodnutí správního orgánu nicotné. Dospěl přitom k závěru, že usnesení městského soudu trpí nesrozumitelností, která způsobuje jeho nepřezkoumatelnost [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Nesrozumitelnost přitom spočívá v rozporu mezi výrokem usnesení a mezi jeho odůvodněním.

Městský soud vyšel ve svém odůvodnění z toho, že žalobce nemohl být napadeným rozhodnutím zkrácen na právech, protože se jím o žádných jeho právech nerozhodovalo. Poté, co odkázal na několik ustanovení daňového řádu, stvrdil správnost postupu finančních orgánů. Z § 73 odst. 3 a 9 daňového řádu podle něj jednoznačně plyne, že výkon rozhodnutí lze odložit, resp. žádost o odklad výkonu rozhodnutí lze podat teprve poté, co byl výkon rozhodnutí zahájen, tedy po vydání exekučního příkazu; exekuční příkaz však v žalobcově věci vydán nebyl. Tuto argumentaci městský soud opět uzavřel konstatováním, že do žalobcových práv tedy zasaženo nebylo, a rozhodnutí žalovaného je proto vyloučeno z přezkoumání soudem.

Hypotéza, kterou si městský soud stanovil na počátku svých úvah a která měla být v následující části odůvodnění prokázána – totiž to, že žalobce nemohl být napadeným rozhodnutím zkrácen na právech, protože se jím o žádných jeho právech nerozhodovalo – však z provedené argumentace nijak neplyne. Dospívá-li městský soud v závěru odůvodnění k potvrzení své původní hypotézy, je to zcela bez souvislosti s jeho úvahami o tom, že žalobcová žádost o odklad výkonu rozhodnutí je předčasná. V těchto úvahách se soud totiž **věcně** zabýval žalobcovou žalobou a zkoumal správnost či nesprávnost, nebo jinak řečeno zákonnost či nezákonnost rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zastaveno řízení o žalobcově žádosti. Byl-li však soud názoru, že rozhodnutí žalovaného nepodléhá přezkoumání soudem (jak to plyne z výroku rozhodnutí a z úvodní

a závěrečné fáze argumentace), měla mu být lhostejná kvalita návrhu, jímž bylo řízení před finančními orgány zahájeno – tedy zda byl předčasný, včasný či případně opožděný – stejně jako mu měl být lhostejný způsob, jakým žalovaný o návrhu rozhodl. Soud ovšem tyto aspekty zkoumal, ačkoli ve výroku svého rozhodnutí se žalobou odmítl zabývat; výrok a odůvodnění tak vedle sebe nemohou obstát.

Výrok o tom, že rozhodnutí, jímž bylo zastaveno řízení o žádosti o odklad výkonu rozhodnutí, je vyloučeno z přezkoumání soudem, je přitom nesprávný. To, zda žádost byla podána ve správné či nesprávné fázi řízení a jaké to mohlo mít pro žalobce následky, nemůže správní soud řešit jaksi „mimoprocesně“ či jen na okraj v usnesení, jímž žalobu proti takovému rozhodnutí odmítá: naopak tato otázka již musí být předmětem meritorního zkoumání. V obecné rovině totiž není pochyb o tom, že jakékoli jiné než vyhovující rozhodnutí ve věci žádosti o odklad vykonatelnosti rozhodnutí je způsobilé zkrátit žalobce na právech (k tomu srov. č. 792/2006 Sb. NSS). Určujícím kritériem rozsahu soudního přezkumu přitom nemůže být jen to, zda o žádosti bylo rozhodováno meritorně a zda byla zamítnuta, nebo zda řízení o ní bylo zastaveno: kategorie rozhodnutí o zastavení řízení totiž již není paušálně vyloučena ze soudního přezkumu [jako tomu bylo podle § 248 odst. 2 písm. e) občanského soudního řádu, ve znění před novelou provedenou zákonem č. 30/2000 Sb., kdy bylo rozhodnutí o zastavení řízení považováno za rozhodnutí procesní povahy, na něž se vztahovala kompetenční výluka].

Úvahy o tom, za jakých okolností byla žádost podána a jaký mohlo mít rozhodnutí o ní v takovém případě vliv na právní postavení žalobce, byly tedy na místě; jejich výsledek pak měl vést k závěru o důvodnosti či nedůvodnosti žaloby. Městský soud však tyto úvahy nesprávně včlenil do takové formy rozhodnutí, která není k meritornímu posuzování věci určena. Považuje-li Nejvyšší správní soud za potřebné zrušit usnesení městského soudu, neříká tím zároveň, že žalobce byl napadeným rozhodnutím správního orgánu skutečně zkrácen na svých právech; to bude předmětem dalšího řízení před městským soudem.

Jelikož Městský soud v Praze v předchozím řízení žalobu odmítl usnesením, postupoval logicky, pokud nedbal žalobcova nesouhlasu s postupem podle § 51 s. ř. s. a nenařídil jednání: takový postup se totiž v případě nesouhlasu účastníka s rozhodováním věci bez nařízení jednání uplatní jen tehdy, rozhoduje-li se o věci samé, tj. meritorně. Postup městského soudu by tedy byl v pořádku, kdyby bylo skutečně na místě o věci samé nerozhodovat a žalobu odmítnout. Jak je však nyní zřejmé z odůvodnění tohoto rozsudku, ve věci mělo být rozhodováno meritorně. V dalším řízení o věci tedy bude nutné v souladu s vůlí žalobce jednání nařídit.

Ostatní kasační námitky nesměřují proti rozhodnutí o zastavení řízení, nýbrž proti výzvě k uhrazení daňového nedoplatku, resp. proti samotnému platebnímu výměru. Nejvyšší správní soud se jimi s ohledem na nepřezkoumatelnost usnesení městského soudu nezabýval; je však vhodné podotknout, že samotná výzva nepodléhá přezkoumání soudem (srov. č. 187/2004 Sb. NSS) a že ani v odvolání proti výzvě – natožpak v pozdější fázi řízení – nelze již účinně zpochybňovat samotný platební výměr (srov. č. 976/2006 Sb. NSS).

Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů zrušil napadené usnesení a vrátil věc Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení. V něm bude městský soud vázán právním názorem vysloveným v rozsudku zdejšího soudu (§ 110 odst. 3 s. ř. s.); bude se tedy podanou žalobou zabývat věcně a tomu přizpůsobí i procesní formu svého rozhodnutí. V novém

rozhodnutí o věci rozhodne Městský soud v Praze i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 18. dubna 2007

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu